

VRAGEN- EN OPDRACHTENLIJST (LEZING SCHOLEN)

1. Laat je fantasie de vrije loop en creëer enkele nieuwe woorden zoals 'ontvleugeld' of 'knuffelcontact'.
2. Kruip in de rol van 'het huis'. Welke filosofische of maatschappijkritische bedenkingen zou jij maken?
3. Maak met een klasgenoot een dialoog van de dating scène in fragment 5. Verfilm die. Vergelijk achteraf met de boekscène.
4. Lees de aangeboden fragmenten. Met welk personage kan je je het best identificeren? Waarom? Met welk personage zeker niet? Waarom?
5. Wat is jouw favoriete plekje in je huis? Leg uit.
6. Wat doe jij als je het moeilijk hebt thuis? (Weet als je met een probleem zit, dat je dat best niet voor jezelf houdt, maar er met een vertrouwenspersoon over praat of Tele-Onthaal kunt contacteren op telefoonnummer 106 of via hun [chat](#).)
7. Wie is jouw favoriete persoon thuis? Waarom?
8. Zoek enkele voorbeelden in de fragmenten van suggestief en poëtisch taalgebruik.
9. Noteer een drietal zinnen die je leuk vindt.
10. Vind je enkele personificaties? Vergelijkingen en beeldspraak?
11. Kun je naast 'de impact van echtscheiding op kinderen' nog een ander thema ontdekken in de fragmenten?
12. Zoek een foto van je droomhuis (buitenkant) en een foto van je favoriete interieur.

FRAGMENT 1 : JULIA

Waarom moest je er daadwerkelijk zo plots vandoor? Waarom moest je zo ver van mij verdwijnen? Lig ik aan de basis van je vertrek omdat ik maar al te vaak een lastpost voor je was? Door mijn tranen heen komen steeds meer herinneringen van heel vroeger naar boven. Geloof me nu maar als ik je zeg dat ik de mooiste voor altijd in mijn hart gesloten heb. Ze zijn weliswaar vaag nu ik wat ouder ben, maar tegelijkertijd o zo zacht. Zo herinner ik me nog de bel van het bankkantoor, waar het dag na dag een drukte van jewelste was. Papa was er overdag niet en je combineerde het fulltime werken in de bank met een fulltime job als moeder. Ik herinner me hoe je in de keuken wasmanden vol stond te strijken en opschrikte bij het zoveelste belsignaal, hoe je dan mijn kleine zusje in mijn armen legde toen je wegsnelde om die zoveelste klant te bedienen. Ik herinner me hoe je stond te koken achter het fornuis en me liet helpen om wortelen en juliennegroenten te snijden voor soep of spaghettisaus.

Ik herinner me die zomervakantie toen het maar niet ophield met regenen en we in het weekend naar een speelgoedwinkel trokken en je de winkelkar overvol laadde met knutselgerei, gezelschapsspellen, kleurrijke puzzels en bakken vol legostenen om ons iets omhanden te geven. Hoewel, verveling was sowieso geen probleem voor mij. Ik vond altijd wel iets om te doen. Als ik geen strips of boeken zat te verslinden, was ik in de tuin bloemen en blaadjes in stukjes aan het trekken om bij de konijntjes op te dienen als salade. Of oefende ik mijn pianostukken in, of zat ik urenlang mijn grote, grijze kat te aaien, mijn lievelingsdier en bondgenoot waar jij om onduidelijke redenen een hekel aan had. Tijdens de weekends lapte pa het huis op, verbouwde en timmerde hij, metselde en schilderde hij dat de stukken eraf vlogen, bruingebrand in zijn marcelleke en met gitzwarte haren waar tijdens weekends meestal plukjes witte verf in zaten. Gewoonlijk zette hij daarbij de muziek van zijn draagbare radio aan en zong mee op de tonen van de

FRAGMENT 2 : LAURA

Als ik heel eerlijk ben, dan mis ik de enige familie die ik ooit gekend heb, die van mama. Ik ben erg teleurgesteld. Ik had gehoopt dat minstens één van hen met mij contact zou opnemen na de scheiding. Nu lijkt het er sterk op dat ik voor hen van de aardbol verdwenen ben. Niets hoor ik nog van de neven en nichten waarmee ik vroeger zo goed opschoot. Zelfs tante Kaat laat niets van zich horen. Is ze vergeten hoe goed ik haar geholpen heb in het huishouden na haar operatie? Komt het omdat ik alle contact met mama verbroken heb? Hebben ze dan geen greintje begrip voor mijn standpunt? Je mag niet vergeten dat ze ons van de ene dag op de andere netjes in de steek heeft gelaten. Bovendien heeft ze me niet één keer opgezocht toen ik in Gent studeerde en dat terwijl ik haar lievelingsdochter was. Ik begrijp er geen snars van. Ik ben nu alleen erg boos en wil voorlopig niets met haar te maken hebben. Ik heb ze geblokkeerd op mijn gsm

167

FRAGMENT 3 : ARNO

Ik ben altijd een meester geweest in het verstoppen van mijn gevoelens. Op school is het niet anders. Niemand die ooit maar iets aan mij gemerkt heeft toen mijn moeder er vandoor ging. Ik hield alles netjes voor mezelf. Er is al genoeg ellende in de wereld. Waarom zou ik er nog een schep bovenop doen? Maar denk nu niet dat ik het makkelijk heb. Ik hou me stoer, maar als ik in mijn bed lig, komen de tranen zomaar aan de oppervlakte. Ik ben natuurlijk blij dat de ruzies tot het verleden behoren, maar ik voel steeds weer een gemis aan. Het lijkt alsof ik gekortwiekt ben, zodat ik nog moeizaam verder kom. Mijn studies interesseren mij geen bal. Ik zorg dat ik zonder kleerscheuren naar het volgende jaar kan overstappen zodat paps daar geen problemen mee heeft. Hobby's interesseren me al evenmin, tenzij misschien computerspelletjes maar daar houdt het ook op. Ik wil alleen maar chillen met mijn vrienden, vergeten wat er allemaal gebeurd is en die joints helpen me daar geweldig bij. Nee, ik zwijg in alle talen. We hadden tenslotte niet de minste inspraak toen ze uit elkaar gingen. Wij hebben tegen wil en dank alles ondergaan. We werden geofferd toen mama met haar nieuwe partner ervandoor ging. Ik troost me echter met de gedachte dat ik niet alleen ben. Als ik eens rondkijk in de klas, stel ik vast dat zowat de helft in hetzelfde schuitje zit. Maar ik heb niet de minste zin om er met hen over te praten, want

160

elk van hen heeft een ander zielig verhaal. Ik besef dat roesmiddelen geen oplossing bieden, maar voor het ogenblik kan ik niet zonder.

FRAGMENT 4 : BRIEF SARA

Dag Stef

De envelop en het grootste deel van deze brief heb ik enkele jaren geleden geschreven. Al die tijd heb ik hem in een lade bewaard. Alleen het laatste stuk ontbrak nog. Het kostte me te veel moeite. Aangezien de ziekte inmiddels mijn fijne motoriek heeft aangetast, heb ik deze inleiding samen met het laatste stuk van de brief vorige week gedicteerd aan Willem en hem gevraagd om hem vandaag op de post te doen. Ik vind dat je op zijn minst recht hebt op de waarheid.

295

Ik heb je niet alles verteld toen je van plan was met mij door het leven te gaan. Herinner je mijn twijfels aan de vooravond van ons huwelijk. Ik was amper tweeëntwintig, maar met een verleden. Ik had open kaart met je moeten spelen, maar ik had er de moed niet toe. Ik had neen moeten zeggen op de dag van ons huwelijk. We beleefden een heerlijke tijd op Kreta, maar ik was razend toen ik vernam dat ik meteen in verwachting was van Julia. Ik had zoveel met jou willen beleven vooraleer in de rompslomp van een gezin terecht te komen, maar het mocht niet zijn. Akkoord, ik kreeg de tijd om op adem te komen vooraleer Laura eraan kwam, maar met Arno erbij werd het me allemaal te veel. Al die tijd zat ik met mijn gedachten in het verleden en moest ik me afreageren op jullie.

Herinner je je nog de dag dat Frank opnieuw in mijn leven verscheen op de begrafenis van oom Robert? Ik was helemaal weg van hem, evenveel als toen we een stel waren in onze jeugd. Ik had nog iets goed te maken toen ik met hem wou afspreken. Dat heb ik dan ook gedaan, maar ik heb je nooit precies verteld wat er die avond gebeurd is. Ik heb mijn liefde voor hem nooit verzwegen, alleen heb ik je niet alles verteld. Toen ik het jaren geleden met hem uitmaakte, heb ik dagen aan een stuk geweend. Het had nooit in mij mogen opkomen om zoiets te doen alleen maar omdat hij een stuk ouder was. Het was gewoon belachelijk, want hij deed alles voor mij. Niet veel later ontmoette ik Karel in Het Zenit. Ik had hem nooit eerder in ons jeugdhuis opgemerkt. Hij was heel begripvol toen ik hem vertelde dat ik het nooit met Frank had mogen uitmaken. Hij kuste mijn tranen weg en zei dat ik het heel even moest loslaten. Eindelijk verscheen er eens iemand in mijn leven die me troost bood. Ik geloofde hem en liet me meevoeren naar een bijgebouw achter het jeugdhuis, waar

296

podiumstukken en tapijten opgeslagen lagen. Hij complimenteerde me dat hij nog nooit zo'n mooie verschijning gezien had. Ik liet me zijn opmerking welgevallen. Hij trok me dicht tegen zich aan en ik voelde de warmte die ik op dat moment nodig had. Zijn handen zochten ongeduldig naar de sluiting van mijn bh. Ik hield ze niet tegen, zelfs niet toen ze zich neerwaarts een weg zochten. Daarna ging het ijszingwekkend snel. Voor ik het besepte, lagen we naakt op het vloerkleed en ging hij op in zijn driften. Hij lachte schamper toen hij zich aankleedde en zich liet ontvallen: 'Hopelijk heb je ook een beetje genoten.' Daarna verdween hij. Ik heb hem nooit meer teruggezien. Ik kon me wel voor de kop slaan. Stom wicht dat ik was!

Ik hield het niet voor mogelijk toen de menstruatie uitbleef en ik misselijk werd. Ik was op de koop toe zwanger. Begrijp je nu waarom ik zo te keer ging tegen Julia toen ze met haar gothic kerel optrok? Ik wilde haar behoeden voor wat ik moest doorstaan.

Ik mocht er niet aan denken dat ik het thuis zou moeten opbiechten. Mijn pa zou me verrot slaan. Ik was radeloos, kon nergens terecht. Iemand moest me helpen. De enige persoon die in me opkwam, was Frank. Hij had altijd alles voor me gedaan, misschien zou hij nu weer...

Ik wist dat hij op donderdagavond in zijn stamkroeg te vinden was en waagde het erop om hem daar op te zoeken. Hij was stomverbaasd toen ik naast hem aan de toog plaatsnam.

'Ik weet dat ik je slecht behandeld heb, dat je de laatste bent die zoiets verdient,' zo begon ik, 'en dat ik het nooit meer kan goedmaken. Het spijt me, Frank.'

'Maak me niet wijs dat je me komt opzoeken om je spijt te betuigen. Zit je in de rats?'

Ik smeekte hem om me te helpen. Aan een tafeltje deed ik hem het ganse verhaal. Toen ik uitverteld raakte, keek hij

297

bedenklijk.

'Wil je het houden?'

'Wat denk je? Mijn pa vermoordt me als hij hoort dat ik zwanger ben. Je moet me helpen, Frank.'

Hij keek me meelijwekkend aan en ik zag in zijn ogen een sprankeltje hoop, hoop om terug te krijgen wat hij een tijd geleden verloren was.

'Oké,' zei hij, 'morgen ga ik op zoek naar een oplossing.'

Ik wist met mijn vreugde geen blijven slaakte een kreet. Alle ogen waren op mij gericht.

Twee dagen later belde hij me op. Hij had contact opgenomen met het plaatselijke Centrum voor Geestelijke Gezondheid en Seksuele Opvoeding. Of we eens konden langsgaan op vrijdag. Ze hebben me wel vijf keer gevraagd of ik een abortus wel zag zitten, maar ik antwoordde telkens dat ik geen keuze had. Toen ze merkten dat ik halsstarrig bij mijn besluit bleef, legden ze een afspraak vast in een hospitaal in Nederland. Het moest allemaal heel vlug gaan, want inmiddels was ik bijna drie maanden ver. Een week later reed hij mij in zijn verroeste kever naar Leiden. Ik weet nog dat ik mijn ouders had wijsgemaakt dat ik die dag zou doorbrengen bij een vriendin.

Frank keek me vol medelijden aan toen ik het kabinet van de chirurg binnentapte. Hij had er nog op aangedrongen om het vaderschap op zich te nemen. Dat het voor hem geen zier uitmaakte. Dat ik die aanslag op het prille leven niet moest doormaken, dat hij goed voor ons zou zorgen, maar hij zag me halsstarrig verdwijnen achter een asgrijze deur in het gezelschap van een verpleegster in kraakwitte schort. Hij kon zich niet precies herinneren hoelang ik wegbleef. De spanningen van de laatste week waren hem duidelijk te veel geweest.

298

Hij was ingedommeld en had Karel de huid vol gescholden. Hoe hij het aangedurfd had haar op laffe wijze zwanger te maken. Daarna was het tot een tweegevecht gekomen. Ze waren aan elkaar gewaagd tot hij hem in het nauw wist te drijven. Hij zou de fatale slag toebrengen toen iemand hem op de schouder tikte.

'Alles is achter de rug. De ingreep is perfect verlopen. Je kan je vriendin met een gerust hart meenemen. Normaal zullen er zich geen verwikkelingen voordoen. Desnoods bel je maar naar het centrum. Goede reis terug naar België.' Frank merkte dat ik bleekjes zag toen ik in de auto stapte. Alle fut was uit mijn lijf verdwenen. Ik staarde doelloos voor me uit en gaf aanvankelijk niet de minste repliek. Ik had alleen maar afschuw voor hem. Daarna schreeuwde ik het uit dat we samen een moord begaan hadden en dat ik het nooit te boven zou komen. Hij zette me af voor het huis van mijn vriendin waar hij me die morgen opgepikt had. Ik heb hem nooit meer teruggezien tot op de dag van de begrafenis van oom Robert. Toen pas besepte ik dat hij de enige was van wie ik echt had kunnen houden. Maar toen kwam jij op de proppen. Ik smolt weg de eerste keer dat ik je zag en ik zei ja op de dag van ons huwelijk, maar het beeld van de foetusmoord is nooit uit mijn gedachten verdwenen. Begrijp je nu waarom ik zo kwaad was bij elke zwangerschap? Nooit heb ik dat beeld kunnen loslaten en jullie moesten er de dupe van zijn.

En last but not least, wat denk je dat ik dacht toen ik de kleine Alfredo zag bengelen aan slangetjes en vechten voor zijn leven?

Ach Stef, het spijt me vreselijk dat ik alles om zeep geholpen heb. Jullie hebben dit nooit verdiend. Mijn ziekte is een terechte straf net als het feit dat mijn kinderen me lieten wegwijnen.

Ik besef maar al te goed dat ik het onrecht dat ik jullie heb aangedaan nooit meer kan goedmaken. Ik heb maar een

299

wens meer, dat ik het hen op zijn minst kan uitleggen.

Wil jij me daarbij helpen? De tijd dringt. Kan je ervoor

zorgen dat ze me volgende zaterdag samen komen

opzoeken? Ik zal je eeuwig dankbaar zijn. Stuur je mij een

sms'je ter bevestiging?

Liefs,

Sara

Hij vouwde de bladen samen, zocht steun bij het aanrecht en staarde wezenloos door het raam. Het leek alsof de tijd sliep om veel later gewekt te worden door Mira die tegen zijn rechterbeen aan schurkte. Onbeholpen zocht hij naar zijn gsm.

Fragment 5 : Dating scène

De week erop was ik vastbesloten op zoek te gaan naar een zielsverwant, iemand waarmee ik samen de dingen zou kunnen doen die ik sinds Sara's vertrek toch zo gemist had: een reisje maken, een film- of theatervoorstelling bijwonen of zomaar een fikse wandeling maken.

Ik zwaaide mijn laptop open en ging meteen aan de slag om een account aan te maken op een dating site, iets wat ik een maand geleden nog voor onmogelijk achtte. Ik ging op zoek naar een passende foto om mijn persoonsbeschrijving gestalte te geven. Eigenaardig, maar zonder de minste controle kon ik me voordoen als de ideale man waarnaar elke vrouw verlangend uitkeek. Toch wel heel straf vond ik en ik snapte meteen dat dit evenzeer gold voor elke vrouw die ik scrollend zag verschijnen. Ze zagen er beeldig uit en meer zelfs, de meeste onder hen bleven gespaard van grote gebreken, zo bleek althans uit de info die ze over zichzelf prijsgaven.

Al heel vlug werd ik opgemerkt als nieuweling op de site en mijn mailbox zwol aan met berichten van ene Stephanie, Greet, Marie-Jeanne, Roos, Valérie en anderen. Het streelde mijn ego en ik maakte er werk van om ze allemaal van antwoord te dienen. Ik ging slapen met elk van hen en 's morgens vroeg ik me af wie uiteindelijk de afvalrace zou winnen. Geen sinecure, want de volgende dag bleek dat er zich nieuwe kandidaten aangemeld hadden en ik opnieuw correspondentie te verzorgen had.

De kinderen snapten er helemaal niets van en dachten dat ik in een laat-puberele fase aanbeland was, zeker toen ik hen meer en meer betrok bij de dameskeuring. Ze vonden het precies wel leuk om aan te geven wie, afgaande op de foto en de beschrijving het meest in aanmerking kwam. Uiteindelijk viel

de keuze op Suzanne omdat ze volgens haar beschrijving veel van mijn interesses deelde en er ook nog een beetje leuk uitzag.

Na drie weken over-en-weer-ge-e-mail kwam het zowaar tot een afspraakje. Laura had mijn outfit helpen kiezen en met een vleugje Armani-spray vertrok ik op een zaterdagmorgen richting Mechelen.

Ik had de keuze van een restaurant aan haar overgelaten, aangezien ze zelf op en top maneblusser was. Ze had me beloofd dat ze voor een gezellig plekje zou zorgen en achteraf bleek dat ook helemaal te kloppen. We hadden afgesproken aan de ingang van La Vista. De naam leek me wel passend, want ik was heel benieuwd hoe ze er in het echt zou uitzien. Ik parkeerde de wagen in de buurt van het restaurant en kon een aanval van nervositeit niet afslaan. Waar was ik in hemelsnaam aan begonnen? Zomaar afspreken met een wildvreemde? Met lood in de schoenen ging ik op weg naar het restaurant. Suzanne wuifde van ver toen ze me zag dichterbij komen. Blijkbaar was haar opmerkingsgeest beter dan de mijne, want ik zou ze bijlange niet herkend hebben. Ze leek zo helemaal anders dan de foto's die ze me gestuurd had. Ze zag er molliger uit, het haar wat meer uitgedund en minder verzorgd. Op haar gezicht hadden diepe groeven zich een weg gebaad en ze verraadden alleen maar dat ze ouder was dan ik had kunnen opmaken uit de info waarover ik beschikte. Ze had het vast aangedurfd om foto's uit haar verleden te publiceren, ging het door me heen.

'Dag Suzanne, aangenaam,' liet ik me ontvallen terwijl ik haar de hand drukte en een beleefdheidszoen op haar linkerwang plakte.

'Zullen we dan maar, Stef?' klonk het enthousiast.

Als een hond, met de staart tussen de benen, volgde ik haar. De hoofdkelner leidde ons naar een tafeltje van twee tegenover een modern beschilderde wand. Daarop prijkte in mintkleur een walnotenblad, doorgelicht in al zijn nerven dat drie vierde van de wand besloeg en omgeven was met fijne, verticale strepen van hetzelfde groen.

Ik liet haar plaatsnemen op de zitbank, zodat haar hoofd zich duidelijk aftekende binnen de pastelgroene contouren van het notenblad.

'Toch wel een leuk plekje dat je uitgezocht hebt', probeerde ik het gesprek op gang te brengen.

'Volgens mij één van de beste restaurantjes in Mechelen, zeker als je vis lust.'

Wat later kwam de kelner het order opnemen. Het onderonsje vlotte niet echt, zelfs niet bij een glaasje prosecco. De vrouw kwebbelde maar door over haar verleden zonder dat ik er ook maar één woord kon tussen wringen.

'En ja, van de ene op de andere dag liet hij me zitten voor een veel jonger exemplaar. Begrijp jij dat?'

Ze wachtte mijn antwoord niet af en ging gewoon verder.

'Erger nog, op een dag kreeg ik een verzoek tot echtscheiding in de bus. Stel je voor! Hij was veel te lafhartig om het mij onder vier ogen mee te delen! De kinderen hebben het hem heel kwalijk genomen. Kan het je verbazen dat het tot een echtscheiding kwam?'

Ik voelde hoe een stevige hoofdpijn meer en meer de kop opstak. Dit was niks voor mij. Deze vrouw was duidelijk nog niet in het reine met zichzelf. Ik verlangde al naar het dessert toen de kelner met haar kreeft kwam aandraven.

Zelf had ik het bij een ordinaire schelvis gehouden. Onder het gekraak van haar kreeftenpoten door, vroeg ze plots:

'En jij, wat is jou overkomen?'

Ik had helemaal geen zin meer om mijn verhaal uit de doeken te doen.

'Niet veel soeps, wij zijn gewoon uit elkaar gegroeid.'

'Ik begrijp nog steeds niet wat hem bezielde', ging ze op haar elan verder.

Ze merkte helemaal niet dat ik maar met een half oor luisterde. Hoe naïef was ik niet geweest! Natuurlijk had Suzanne haar imago opgekrikt met geveinsde interesses. Deze vrouw was helemaal niet geïnteresseerd in cultuur. Ze was alleen ontvankelijk voor een vent die haar klaagzang wou aanhoren. Ik kon me wel voor de kop slaan.

Ik slaakte een zucht van opluchting toen de kelner eindelijk de panna cotta serveerde. De coulis van aardbeien en braambessen die van het gerecht afdroop, kon niet symbolischer weergeven hoe triestig deze ontmoeting verlopen was. Suzanne had duidelijk aangevoeld dat ik niet de juiste persoon voor haar was. Ze deed dan ook geen enkele moeite om aan te dringen op een tweede afspraakje. Om het leed enigszins te verzachten, bood ik spontaan aan om de rekening te betalen.

Ze knikte, lachte zelfs even en het leek alsof ze me dankbaar was dat ze ten minste bij iemand haar hart had kunnen uitstorten.

Op de terugweg van Mechelen slopen tal van gedachten als een peloton infanteristen mijn geest binnen. De ontmoeting met Sara, die bij het verlaten van De Atmosfeer had gekird: 'Je weet waar me te vinden, maar nog niet waar je aan toe bent!' Sara en een stel kinderen die het in een kwade droom hadden uitgeschaterd: 'Jij sukkel, wat leuk dat we je alles kunnen wijsmaken in onze gebarentaal!'